

UCHWAŁA NR XXXVIII.363.2018

RADY GMINY PRAŻMÓW

z dnia 26 kwietnia 2018 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Prażmów na lata 2018-2022

Na podstawie art.18 ust.2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. 2017poz. 1875 z późn.zm.), w związku z art. 6 ust.1 i ust.2 pkt. 1 ustawy z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390 z późn.zm.), Rada Gminy Prażmów **uchwała się co następuje:**

§ 1.

Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Prażmów na lata 2018-2022 stanowiący załącznik do uchwały .

§ 2.

Wykonanie niniejszej uchwały powierza się Wójtowi Gminy Prażmów.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Przewodniczący Rady Gminy
Robert Dulewski**

PRZEWODNICZĄCY RADY

Robert Dulewski

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR
PRZEMOCY W RODZINIE DLA GMINY PRAŻMÓW
NA LATA 2018-2022**

PRAŻMÓW 2018

Spis treści

Wprowadzenie

Definicja przemocy w rodzinie

I. Skala zjawiska przemocy w rodzinie

1. Charakterystyka Gminy Prażmów

2. Przemoc w Gminie Prażmów

II. Analiza SWOT

III. Dane dotyczące programu

IV. Realizacja działań

V. Przewidywane efekty realizacji działań

VII. Monitoring i ewaluacja realizacji programu

VIII. Źródła finansowania

Podsumowanie

Wprowadzenie

Jednym z istotnych i długofalowych celów polityki społecznej państwa jest tworzenie warunków do prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz zapobieganie występowaniu postaw i zachowań antyspołecznych generujących patologie, w tym między innymi przemoc domową.

Problem przemocy w rodzinie od wielu lat nagłaśniany jest przez media oraz wszelkiego rodzaju instytucje w związku z czym wzrasta świadomość społeczeństwa w tej kwestii. Początkowo problem ten był bagatelizowany. Wiele osób nie zdawało sobie sprawy, że przemoc w rodzinie jest przestępstwem i wpływa destrukcyjnie nie tylko na ofiarę przemocy, ale również na całą rodzinę i społeczeństwo, w związku z tym władze państwa oraz różnego rodzaju instytucje podejmują różnorodne działania, mające na celu łagodzenie skutków zjawiska przemocy.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493) jest próbą podjęcia działań mających za zadanie zapobieganie zjawisku przemocy w rodzinie. Przemoc w rodzinie jest problemem trudnym do zdiagnozowania, ponieważ nie wszystkie ofiary przemocy otwarcie przyznają się do sytuacji panującej w ich rodzinie.

Celem strategicznym Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Prażmów są działania mające na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, ochronę ofiar w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy. Program określa szczegółowe zadania do realizowania, ukierunkowane na: rozwój systemu przeciwdziałania przemocy oraz

współpracy międzyinstytucjonalnej, zapewnienie dostępności pomocy osobom i rodzinom z problemem przemocy domowej oraz kształtowanie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Prażmów na lata 2018 – 2022 jest kontynuacją działań podjętych w ramach realizacji programu na lata 2012 – 2017. Niniejszy Program przedstawia szerokie spektrum działań wobec problemu przemocy domowej i tworzy ramy zintegrowanego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Prażmów, jednakże należy zaznaczyć, iż jego skuteczność zależy od zaangażowania poszczególnych instytucji i organizacji w działania podejmowane na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie określa dla samorządu gminnego następujące zadania:

1. opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
2. prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działanie edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
3. zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
4. tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Prażmów ma charakter długofalowy. Działania obejmują lata 2018-2022. W miarę potrzeb i sytuacji społecznych mogą ulec zmianom i udoskonaleniom.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 02 kwietnia 1997r. (Dz. U. Nr 78 poz. 483 ze zm.) Rozdział drugi pt. „Wolność, Prawa i Obowiązki Człowieka i Obywatela” reguluje zasady zapewniające każdemu nietykalność osobistą i cielesną oraz stawia na ich straży władze publiczne przyznając obywatelowi prawo żądania od organów władzy publicznej szczególnej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzwiskiem i demoralizacją;

- ustawę z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie Dz.U. z 2015 roku, poz. 1390 z późn. zm.;
- ustawę z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej Dz.U. z 2017 roku, poz. 1769 z późn. zm.;
- ustawę z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi Dz.U. z 2016 roku, poz. 487 z późn. zm.

Program jest spójny z Programami:

- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy,
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Prażmów na lata 2016 - 2024,
- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

I. Definicja przemocy w rodzinie

Przemoc w rodzinie - zwana także potocznie przemocą domową, to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie działań koniecznych do ochrony zdrowia i życia, naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych (małżonek, wstępny, zstępny, rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu, osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, osoba pozostająca we wspólnym pożyciu), a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, narażając te osoby w szczególności na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą (art. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.). Aby skutecznie zwalczać przemoc w rodzinie, niezbędne jest zrozumienie jej genezy, znajomość form, jakie przybiera, a także wpływu wywieranego przez przemoc, nie tylko na życie ofiar jej doświadczających, ale również dzieci, będących jej świadkami oraz całego społeczeństwa.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy i styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz

oczekiwaniami społecznymi. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń i zabójstw. Wokół przemocy narosło wiele mitów. Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, występujące wyłącznie w patologicznych środowiskach. Tymczasem według danych statystycznych przemoc w rodzinie jest zjawiskiem powszechnym i stanowi poważny problem społeczny. Znęcanie się nad rodziną jest najczęściej popełnianym przestępstwem w Polsce, zaraz po przestępstwach przeciwko mieniu i życiu.

Definicja przemocy zawiera cztery podstawowe kryteria, na podstawie których, najczęściej rozpoznaje się przemoc w rodzinie to:

- **Intencjonalność** – jest zamierzonym działaniem ukierunkowanym na ofiarę i ma na celu kontrolowanie jej i podporządkowanie, zmierza do osiągnięcia jakiegoś celu;
- **Dysproporcja sił** – brak równowagi sił w rodzinie – jedna osoba jest zdecydowanie silniejsza od pozostałych osób i mając tego świadomość wykorzystuje swoją przewagę;
- **Naruszanie godności i praw** – osoba stosująca przemoc narusza godność innych osób, poprzez np. poniżanie, wyśmiewanie, ośmieszanie;
- **Powodowanie cierpienia i szkód** – sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody, doświadczenie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony.

Wyróżnia się następujące rodzaje przemocy:

1. Przemoc fizyczna – jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia.
2. Przemoc seksualna- to zachowanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowania jej seksualności.
3. Przemoc psychiczna – to zachowanie, którego celem jest umniejszenie poczucia własnej wartości ofiary, wzbudzenie w niej strachu.

4. Przemoc ekonomiczna – to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy.

Innym rodzajem przemocy w rodzinie jest zaniechanie - to zjawisko społeczne odnosi się w szczególności do relacji dziecko – rodzic. Będzie to ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych dziecka oraz brak zapewnienia właściwej uwagi i troski rodzicielskiej. Zaniedbanie nie wiąże się z użyciem siły fizycznej, jednak może powodować poważne szkody psychiczne oraz uszczerbek na zdrowiu.

II. Skala zjawiska przemocy w rodzinie

Skalę problemu, jakim jest przemoc w Polsce najlepiej obrazują policyjne statystyki, opracowane na podstawie danych zebranych w ramach procedury „Niebieskiej karty”. Przedstawione poniżej zestawienia pokazują, że w Polsce jest to problem dość powszechny.¹

Liczba ofiar przemocy domowej wg. procedury "Niebieskiej Karty"

	2015	2016	2017
Liczba ofiar przemocy domowej ogółem	97.501	91.789	92.529
w tym: kobiety	69.376	66.930	67.984
w tym: mężczyźni	10.733	10.630	11.030
nieletni	17.392	14.223	13.515

Liczba sprawców przemocy domowej

	2015	2016	2017
Liczba sprawców przemocy domowej ogółem	76.034	74.155	76.206
w tym: kobiety	5.244	5.461	5.878
w tym: mężczyźni	70.484	68.321	70.035
nieletni	306	373	293

Z powyższych tabel wynika również że ofiarami przemocy w większości są kobiety.

¹ Źródło danych: http://www.statystyka.policja.pl/portal/st/944/50863/Przemoc_w_rodzinie.html

Ważnym źródłem informacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie mogą być również badania opinii publicznej. Z badań CBOS wynika, że 12% Polaków przynajmniej raz zostało uderzonych przez współmałżonka (partnera, partnerkę), a 27% badanych pozostających w stałym związku doświadczyło wyzwisk, krzyków i agresji słownej. Ponad 1/3 badanych (37%) zna przynajmniej jedną kobietę – ofiarę przemocy swojego partnera.²

Z raportu MPiPS „Epidemiologia zjawiska przemocy w rodzinie” dowiadujemy się że:

W 2014 roku 24,7 % respondentów deklaroowało, że w ciągu swojego życia doświadczyło co najmniej jednej z 4 form przemocy (fizycznej, psychicznej, seksualnej, lub ekonomicznej) Kobiety istotnie częściej niż mężczyźni przyznawały się do bycia ofiarą przemocy. Do bycia sprawcą przemocy w rodzinie przyznało się 9,3 badanych osób.

1. Charakterystyka Gminy Prażmów

Gmina Prażmów położona jest w południowej części powiatu. Rozległe tereny leśne Chojnowskiego Parku Krajobrazowego, malownicze wsie i dolina rzeki Jeziorki sprawiają, że gmina stanowi naturalne zaplecze wypoczynku dla mieszkańców zurbanizowanych okolic Piaseczna.

Powierzchnia gminy wynosi 86,11 km². Zamieszkuje ją ok 10.412 tys. mieszkańców (stan na 2017r). W skład gminy wchodzi 27 sołectw. Do niedawna podstawową funkcją gminy było rolnictwo. Bliskość aglomeracji warszawskiej i rozwój gospodarczy powiatu piaseczyńskiego powoduje, że coraz więcej mieszkańców znajduje zatrudnienie poza rolnictwem. Na terenie gminy nie ma dużych, uciążliwych zakładów przemysłowych. Rozwijają się natomiast mniejsze firmy produkcyjne i handlowe, a także usługi. Zarejestrowanych jest ok 600 podmiotów gospodarczych.

Jednostką realizującą zadania gminy wynikające z ustawy o pomocy społecznej jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Prażmów. GOPS prowadzi ponadto działalność na podstawie m.in. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, o świadczeniach rodzinnych, o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, działania związane z profilaktyką

² Badanie CBOS *Przemoc i konflikty w domu*, www.cbos.pl

i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, o przeciwdziałaniu narkomanii, o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, świadczenia wychowawcze 500+, a także organizuje prace społecznie użyteczne, bank żywności w gminie. Celem GOPS jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie mogą pokonać przy wykorzystaniu własnych uprawnień, zasobów i możliwości służyć temu mają przede wszystkim działania zmierzające do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

2. Przemoc na terenie Gminy Prażmów

W celu zwiększenia skuteczności działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w czerwcu 2012 roku Wójt Gminy Prażmów zawarł porozumienia między instytucjami działającymi na terenie gminy Prażmów: GOPS w Prażmowie, GKRPA w Prażmowie, ZOZ w Prażmowie, Posterunek Policji w Prażmowie, Szkoły Podstawowe i Gimnazja na terenie gminy oraz Sąd Rejonowy w Piasecznie. W kwietniu 2013r współpracę poszerzono i podpisano porozumienie z organizacją pozarządową działającą na naszym terenie w zakresie przeciwdziałania przemocy – Stowarzyszeniem Rodziców TU.

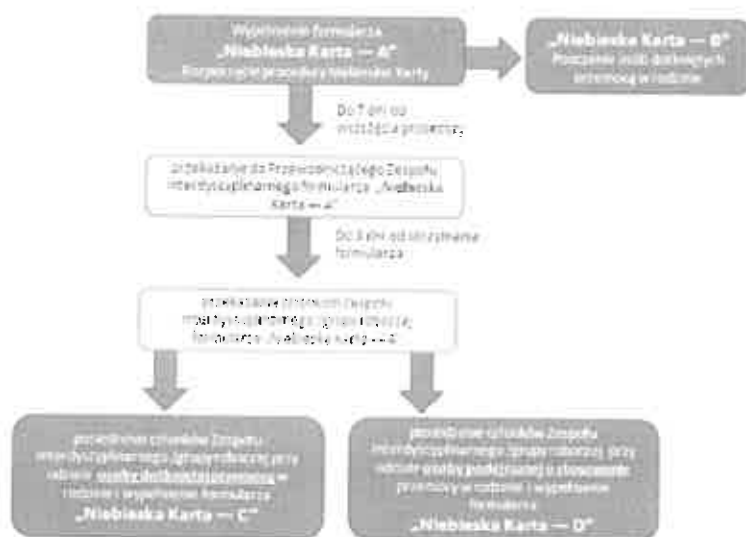
Zarządzeniem Nr 271/2012 Wójta Gminy Prażmów z dnia 20 lipca 2012r został powołany Gminny Zespół Interdyscyplinarny którego kadencja trwała 5 lat.

W sierpniu 2017r. Wójt Gminy Prażmów ponownie zawarł porozumienia z instytucjami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy i Zarządzeniem Nr 74/2017 z dnia 11 sierpnia 2017r. powołał nowy zespół na kolejną pięcioletnią kadencję.

W składzie Zespołu znalazło się 10 przedstawicieli instytucji z którymi zawarto porozumienia.

W ramach realizacji programu członkowie zespołu do końca 2017r. spotkali się 22 razy (średnio raz na 3 miesiące). Powołana została również grupa robocza w skład której wchodzi 16 osób. Członkowie grupy w ramach rozwiązywania problemów związanych z występowaniem przemocy w indywidualnych przypadkach spotkali się na 219 spotkaniach (średnio 50 spotkań w ciągu roku).

Głównym narzędziem przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest procedura „Niebieska Karta”, która została uregulowana rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku.

Do końca 2017r do przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 78 Niebieskich Kart, zainicjowanych przez służby działające na terenie Gminy Prażmów. Przez policję założonych było 66 kart, przez GOPS 6, przez Oświatę 5, przez GKRPA -1

	2012r.	2013r.	2014r	2015r	2016r	2017r
Liczba procedur NK założonych przez policję	6	6	16	6	14	18
Liczba procedur NK założonych przez GKRPA	0	1	0	0	0	0
Liczba procedur NK Założonych przez jednostki pomocy społecznej	0	2	1	0	1	2
Liczba procedur NK założonych przez Oświatę	0	4	0	0	1	0
Liczba procedur NK założonych przez służbę zdrowia	0	0	0	0	0	0
Razem	6	13	17	6	16	20

Jak wynika zebranych danych w ostatnich 3 latach znacznie wzrasta ilość wszczynanych procedur. Niebieskie Karty głównie wszczynane są przez policję. Najmniej zaangażowaną instytucją w inicjowanie Niebieskiej karty jest służba zdrowia.

Osoby doznające przemocy mogą uzyskać wszechstronną bezpłatną pomoc: socjalną, psychologiczną, medyczną a od niedawna również psychiatryczną. Przy współpracy z GKRPA można uzyskać bezpłatną pomoc psychologiczną. Do dyspozycji osób doznających przemocy są pracownicy socjalni, asystent rodziny, psychologzy i pedagodzy szkolni, pracownicy służby zdrowia, dzielnicowi, kuratorzy i inne osoby które ściśle ze sobą współpracują.

Informacje o lokalnym systemie wsparcia eksponowane są na gazetkach informacyjnych w GOPS, Szkołach, Ośrodkach Zdrowia. Informacji na temat pomocy ofiarom przemocy można zasięgnąć na stronie internetowej GOPS. Osobiście szczegółowych informacji na temat uzyskania pomocy można uzyskać codziennie w godzinach pracy GOPS albo instytucji współpracujących: szkoły, ośrodki zdrowia policja itp.

W ramach współpracy z GKRPA został sfinalizowany zakup programów, które w postaci poradników multimedialnych dla rodziców i nauczycieli z zakresu: przemocy, cyberprzemocy i różnego rodzaju uzależnień.

Zarówno w szkołach jak i na świetlicach środowiskowych odbyły się prezentacje multimedialne ukazujące problem uzależnień i przemocy wśród młodzieży. Nauczyciele uzyskali zestaw materiałów dydaktycznych, pomocnych w prowadzeniu lekcji wychowawczych oraz innych spotkań z młodzieżą dotyczących agresji, przemocy oraz profilaktyki uzależnień. Dla wychowanków świetlic zostały przeprowadzone warsztaty z psychologiem w ramach profilaktyki uzależnień.

W szkołach systematycznie prowadzone są warsztaty dla dzieci i młodzieży, warsztaty edukacyjne dla rodziców.

Corocznie realizowane są programy profilaktyczne na koloniach i zimowiskach organizowanych przez GOPS w Prażmowie współfinansowanych przez GKRPA

Pomoc w rozwiązywaniu konfliktów i problemów wychowawczych realizowana jest przez asystenta kierowanego do rodzin niebędących w stanie samodzielnie poradzić sobie z problemami. Wsparciem asystenta objętych było odpowiednio w 2013r. - 11 rodzin, w 2014r. -12 rodzin, w 2015r. – 12 rodzin, w 2016r. - 9 rodzin, w 2017r. -13 rodzin.

Osoby mające problem alkoholowy kierowane są do GKRPA. Działalność tej instytucji przedstawiono w poniższej tabeli,

lp		2012	2013	2014	2015	2016	2017
1	Liczba osób wobec których GKRPA podjęła działania zmierzające do leczenia odwykowego	11	12	4	12	6	9
2	Liczba osób które podjęły leczenie odwykowe	1	1	0	4	1	0
3	Liczba wniosków złożonych do sądu w sprawie zobowiązania do leczenia odwykowego	0	0	1	0	3	9

W 2014r został utworzony Punkt Konsultacyjny w którym dyżuruje psycholog. Wszystkie osoby u których występuje problem alkoholowy są kierowane do punktu konsultacyjnego i informowane o możliwościach i formach dostępnej pomocy

Z porad w Punkcie konsultacyjnym skorzystało odpowiednio w 2014r.- 22 osoby, w 2015r.- 33 osoby, w 2016r - 43 osoby w 2017r - 44 osoby. Łącznie udzielono porad psychologicznych 142 osobom. Zapotrzebowanie na tą formę pomocy stale rośnie.

Pod koniec 2016r. ruszyły również konsultacje psychiatryczne, cieszące się coraz większym powodzeniem.

W 2017 roku odbyły się 102 konsultacje psychiatryczne w których udział wzięło 55 osób.

Od 2016r na terenie Gminy Prażmów działa grupa wsparcia dla osób mających problemy alkoholowe. Działalność grupy została zainicjowana przez GKRPA, korzystało z niej w 2016r.- 6 osób, obecnie w spotkaniach uczestniczy 6 osób. Grupa prowadzona jest przez 2 trenerów.

GKRPA ściśle współpracuje z AA z innych gmin. Osoby wymagające pomocy w zakresie leczenia odwykowego kierowane są również do PZP w Piasecznie lub Ośrodka Terapi Uzależnień.

Osoby stosujące przemoc informowane są również o możliwości uczestnictwa w programie korekcyjno – edukacyjnym w OIK w Górze Kalwarii. Do uczestnictwa w takim programie skierowane były 2 osoby.

Podjęto działania w celu utworzenia grupy wsparcia dla kobiet doznających przemocy na terenie gminy Prażmów, jednak grupa nie zaczęła funkcjonować. Nie zebrała się odpowiednia liczba osób aby funkcjonowanie grupy miało sens.

III. Analiza SWOT

Mocne strony

Akty prawne regulujące system przeciwdziałania i rozwiązywania problemów przemocy w rodzinie;

- Funkcjonowanie od 2012r Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie w Gminie Prażmów.
- Posiadanie przez pracowników jednostek gminnych wysokiej świadomości odnośnie wagi problemu społecznego, jakim jest przemoc w rodzinie.
- Dobra znajomość środowiska przez pracowników socjalnych i dzielnicowych;
- Podnoszenie kwalifikacji i ciągłe doskonalenie zawodowe osób działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- Postrzeganie przemocy jako jednego z najpoważniejszych problemów społecznych
- Funkcjonowanie na terenie Gminy Punktu Konsultacyjnego, konsultacji psychiatrycznych oraz grupy wsparcia dla osób z problemem alkoholowym.
- Możliwość uzyskania pomocy ze strony Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie oraz Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Górze Kalwarii.

Słabe strony

- Brak mieszkań socjalnych dla ofiar przemocy.
- Brak ośrodka wsparcia dziennego na terenie Gminy Prażmów.
- Brak na terenie gminy działań wolontariatu.
- Niewystarczająca liczba organizacji pozarządowych na terenie Gminy zajmujących się problemem przemocy w rodzinie.
- Brak grup wsparcia dla osób dotkniętych przemocą.
- Niewystarczający zakres działania Punktu Konsultacyjnego, brak specjalistycznego poradnictwa prawnego i rodzinnego na terenie gminy.
- Trudne warunki lokalowe
- Niewłaściwe reakcje społeczne wobec przemocy w rodzinie , bądź ich brak

Szanse:

- Możliwość pozyskania pozabudżetowych środków na rzecz przeciwdziałaniu przemocy w tym środków z unijnych.
- Realizacja projektów i programów aktywizacyjnych dla społeczności gminnej.
- Rozbudowa systemu informacji dotyczącego profilaktyki na rzecz przeciwdziałania przemocy i wspierania rodzin
- Wzrost świadomości środowiska lokalnego na temat zjawiska przemocy w rodzinie.

Zagrożenia:

- Niewłaściwe wzorce zachowań społecznych, oraz przyzwolenie społeczne dla zachowań przemocowych.
- Niechęć rodzin doświadczających przemocy domowej do współpracy w zakresie jej przeciwdziałania na skutek stereotypowego wizerunku ofiar przemocy
- Niska efektywność i przewlekłość procedur przemocowych (procedura NK, sądy itp.).
- Występowanie sprzeczności pomiędzy istniejącymi przepisami prawa, a możliwością ich zastosowania w praktyce przez organy ścigania i wymiar sprawiedliwości.
- Nadal funkcjonujące w społeczeństwie mity, przekonania i stereotypy na temat przemocy w rodzinie.
- Długotrwały tryb postępowań karnych w sprawie znęcania się nad rodziną
- Niskie kary dla sprawców przemocy w rodzinie.
- Trudności lokalowe rodzin uniemożliwiające izolację od agresora.
- Brak na terenie gminy placówek terapeutycznych świadczących bezpłatne usługi w zakresie terapii indywidualnej i rodzinnej.
- Niewystarczająca współpraca instytucji odpowiedzialnych za przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.
- Mała liczba organizacji pozarządowych zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.
- Problem wypalenia zawodowego osób/służb realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie;
- Brak środków finansowych na realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz funkcjonowania zespołu interdyscyplinarnego.

IV. Dane dotyczące programu

Miejsce realizacji:

Gmina Prażmów

Czas realizacji:

Lata 2018 – 2022

Adresaci programu:

- ofiary przemocy w rodzinie
- sprawcy przemocy w rodzinie
- rodziny znajdujące się w sytuacji kryzysowej, szczególnie dotknięte zjawiskiem przemocy
- rodziny i osoby zagrożone zjawiskiem przemocy w rodzinie
- przedstawiciele instytucji i służb działających w obszarze przeciwdziałania przemocy

Koordynator programu:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Prażmowie

Partnerzy:

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Prażmów
- Komisariat Policji w Prażmowie
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie
- Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Konstancinie Jeziornie
- Szkoły Podstawowe i Gimnazja
- Służba Zdrowia
- Kuratorzy
- Lokalne media
- Organizacje pozarządowe

V. Realizacja Gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Cel główny

Przeciwdziałanie i ograniczanie skali zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Prażmów

Cele szczegółowe, oraz działania w ramach realizacji celów:

- Nawiązywanie i zacieśnianie współpracy pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy w celu zwiększenia skuteczności pomocy ofiarom przemocy w rodzinie
- Zapobieganie występowania przemocy w rodzinie poprzez zwiększenie świadomości społecznej
- Zmniejszanie negatywnych skutków przemocy w rodzinie
- Poprawa skuteczności działań osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Działania w ramach realizacji programu

1. Zacieśnienie współpracy pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy w celu zwiększenia skuteczności pomocy ofiarom przemocy w rodzinie

Lp	Działania	Sposób realizacji	Realizator/ koordynator	Termin realizacji	Wskaźniki osiągnięcia celu
1	Integracja środowisk i działań na rzecz budowania lokalnego systemu wsparcia Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie w gminie Prażmów.	- rozszerzenie działalności Gminnego Punktu Konsultacyjnego, - nawiązywanie współpracy z organizacjami pozarządowymi - inicjowanie powstawania placówek wsparcia dziennego	GOPS Gminny Zespół Interdyscyplinarny, GKRPA, Służba Zdrowia, Oświata, Policja, Gmina Prażmów	Od 2018 r.	-liczba placówek wsparcia dziennego - liczba współpracujących organizacji pozarządowych - liczba konsultacji udzielonych w Punkcie konsultacyjnym.
2	Wypracowanie procedur aktywnej współpracy pomiędzy instytucjami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy	-określenie kompetencji poszczególnych instytucji, opracowanie warunków funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego oraz aktualizacja wewnętrznych zasad postępowania	Gminny Zespół Interdyscyplinarny	Od 2018r.	-liczba wypracowanych procedur działania w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego

3	Inicjowanie działań w celu utworzenia grupy wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie	- monitoring funkcjonowania Gminnego Punktu Konsultacyjnego oraz dostosowywanie jego oferty do potrzeb klientów, - zatrudnianie specjalistów z zakresu przeciwdziałania przemocy, - tworzenie grup wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie w rodzinie.	GKRPA, Gmina Prażmów Zespół Interdyscyplinarny	Od 2018r	- liczba udzielonych porad w punkcie konsultacyjnym - liczba zatrudnionych specjalistów z zakresu przeciwdziałania przemocy - liczba osób uczestniczących w grupie wsparcia
5	Utworzenie Zespołu Interdyscyplinarnego.	- powołanie zespołu interdyscyplinarnego, - wyznaczenie koordynatora prowadzonych działań w ramach przeciwdziałania przemocy	Wójt Gminy Prażmów	2022r.	- liczba instytucji współpracujących w ramach Zespołu interdyscyplinarnego - liczba współpracujących specjalistów

2. Zapobieganie występowania przemocy w rodzinie poprzez zwiększenie świadomości społecznej.

Lp	Działania	Sposób realizacji	Realizator/ koordynator	Termin realizacji	Wskaźniki osiągnięcia celu
1	Rozpowszechnianie informacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie.	- prowadzenie akcji informatyczno- edukacyjnych poprzez kampanie, - rozpowszechnianie ulotek informacyjnych i plakatów na terenie Szkół, Ośrodków Zdrowia.	GKRPA, GOPS, Ośrodki Zdrowia, Szkoły, Policja	Od 2018r	- liczba przeprowadzonych kampanii - liczba instytucji biorących udział w rozpowszechnianiu materiałów informacyjno edukacyjnych.
2	Rozpowszechnianie i publikowanie informacji o lokalnym systemie wsparcia i pomocy ofiarom przemocy	- umieszczanie informacji o lokalnym systemie wsparcia i pomocy ofiarom przemocy na gazetkach informacyjnych w instytucjach, - umieszczanie informacji na stronie internetowej GOPS.	Gminny Zespół Interdyscyplinarny	Od 2018r.	- liczba instytucji i służb, które umieściły informacje w Internecie lub na tablicy ogłoszeń
3	Przygotowywanie i rozpowszechnianie materiałów informacyjno - edukacyjnych	- rozprowadzanie na terenie szkół programów multimedialnych dla rodziców i nauczycieli z zakresu przemocy, - opłacanie i rozpowszechnianie na terenie szkół widowisk artystycznych w zakresie profilaktyki, - realizowanie programów profilaktycznych na koloniach i zimowiskach organizowanych przez GOPS.	GKRPA, Gminny Zespół Interdyscyplinarny	Od 2018r	- ilość prezentacji multimedialnych przedstawionych na terenie szkół i świetlic - ilość zorganizowanych koloni i zimowisk ze zrealizowanymi programami profilaktycznymi
4	Prowadzenie zajęć informacyjno - edukacyjnych w szkołach	- przeprowadzanie warsztatów psychologicznych w szkołach i świetlicach środowiskowych dla dzieci i młodzieży, - przeprowadzanie w szkołach warsztatów	GKRPA Pedagogzy i psychologzy szkolni	Od 2018r	- liczba przeprowadzonych treningów i warsztatów - liczba przeprowadzonych zajęć informacyjno edukacyjnych

		edukacyjnych dla rodziców, - finansowanie materiałów dydaktycznych pomocnych w prowadzeniu lekcji, wychowawczych z młodzieżą dotyczących agresji, przemocy oraz uzależnień.			
5	Promowanie konstruktywnych sposobów rozwiązywania konfliktów	- kierowanie asystentów rodziny do pracy z rodzinami w celu rozwiązywaniu konfliktów i problemów wychowawczych.	GOPS w Prażmowie, Zespół Interdyscyplinarny	Od 2018r	- liczba zatrudnionych asystentów rodziny - liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystenta

3. Zmniejszenie negatywnych skutków przemocy w rodzinie

Lp	Działania	Sposób realizacji	Realizator/ koordynator	Termin realizacji	Wskaźniki osiągnięcia celu
1	Udzielanie pomocy psychologicznej, socjalnej, medycznej i prawnej osobom doświadczającym przemocy.	- rozszerzanie oferty pomocowej w punkcie konsultacyjnym - zatrudnianie specjalistów w punkcie konsultacyjnym i udzielanie porad, - udzielanie pomocy medycznej w ZOZ, - udzielanie pomocy finansowej oraz świadczenie pracy socjalnej dla osób doznających przemocy.	GKRPA w Prażmowie, GOPS w Prażmowie, ZOZ w Prażmowie	Od 2018 r.	- liczba porad udzielonych w punkcie konsultacyjnym - liczba porad udzielonych w ZOZ - liczba osób doświadczających przemocy, korzystających z pomocy GOPS - liczba osób korzystających z porad w GPK
2	Kierowanie do Specjalistycznych Ośrodków Wsparcia i Ośrodków Interwencji Kryzysowej	- zapewnienie ofiarom przemocy z terenu Gminy Prażmów miejsc schronienia w Ośrodkach Wsparcia	Gminny Zespół Interdyscyplinarny	Od 2018r	- liczba osób korzystających ze schronienia w Ośrodkach wsparcia.
3	Inicjowanie i prowadzenie procedury NK	- powoływanie grup roboczych do rozwiązywania problemów przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach, - opracowanie i prowadzenie dokumentacji działań podejmowanych wobec rodzin doświadczających przemocy, - monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych problemem przemocy w rodzinie,	Gminny Zespół Interdyscyplinarny	Od 2018r.	- liczba powołanych grup roboczych - liczba założonych Niebieskich Kart - liczba rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty wobec których, podejmowane są działania
4	Praca z osobami stosującymi przemoc, np. poprzez motywowanie, informowanie o możliwościach podjęcia i kierowanie na leczenie odwykowe.	- podejmowanie działań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, - wzywanie osób stosujących przemoc na posiedzenia grup roboczych, - kierowanie w/w osób na terapię uzależnień,	GKRPA, Zespół Interdyscyplinarny Płacówki oświatowe	Od 2018r.	- liczba osób biorących udział w leczeniu odwykowym - liczba osób biorących udział w programie korekcyjno -edukacyjnym - liczba przeprowadzonych warsztatów

		motywowanie do udziału w programach korekcyjno edukacyjnych, - prowadzenie rozmów z rodzicami i opiekunami stosującymi przemoc wobec dzieci, - prowadzenie warsztatów wychowawczych dla rodziców.			
--	--	---	--	--	--

4. Poprawa skuteczności działań osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Lp	Działania	Sposób realizacji	Realizator/ koordynator	Termin realizacji	Wskaźniki osiągnięcia celu
1	Zwiększenie kompetencji osób realizujących zadania związane z przemocą w rodzinie przez udział w szkoleniach i konferencjach	- organizowanie szkoleń z zakresu przemocy dla służb zajmujących się tym problemem (pracownicy socjalni, funkcjonariusze policji, pedagodzy, kuratorzy, itp. - zakup materiałów i programów profilaktycznych wykorzystywanych w pracy pedagogów, pracowników socjalnych, wychowawców świetlic, członków GKRPA	-GKRPA -GOPS	Od 2018r.	- liczba przeprowadzonych szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy - liczba osób przeszkolonych - liczba zakupionych materiałów i programów profilaktycznych.
2	Zbieranie i analiza informacji dotyczących przemocy w rodzinie oraz zjawisk sprzyjających jej występowaniu	- systematyczne zbieranie danych dotyczących zjawiska przemocy na terenie gminy Prażmów, przez instytucje działające na rzecz przeciwdziałania przemocy,	- Gminny Zespół Interdyscyplinarny - GOPS	Od 2018r	- liczba otrzymanych informacji - liczba spotkań służących wymianie informacji

VI. Przewidywane efekty realizacji celów

- Zwiększenie wiedzy i świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy i skali jej występowania na terenie Gminy Prażmów
- Zwiększenie skuteczności i dostępności profesjonalnej pomocy dla osób dotkniętych przemocą
- Utworzenie i działanie zespołu interdyscyplinarnego
- Zwiększenie aktywności w zakresie tworzenia grup wsparcia
- Praca na rzecz zwiększania poczucia bezpieczeństwa ofiar, oraz członków rodzin doświadczających przemocy
- Zwiększenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przemocy.

VII. Monitoring i ewaluacja realizacji programu

Program będzie podlegał ewaluacji końcowej (po zakończeniu programu).

Ewaluacja ma na celu ocenę wartości programu poprzez zbieranie i analizę danych.

Przedmiotem ewaluacji, będzie skuteczność podejmowanych działań w oparciu o analizę założonych wskaźników.

Wskaźniki ewaluacji:

- Liczba współpracujących instytucji
- Liczba interwencji policji związanych z przemocą w rodzinie
- Liczba wszczętych procedur „Niebieskiej Karty”
- Liczba spraw rozpatrywanych przez zespół interdyscyplinarny
- Liczba przeszkolonych osób w zakresie przemocy w rodzinie.

VIII. Źródła finansowania.

Głównym źródłem finansowania zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie będą środki gminy oddane do dyspozycji Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Prażmowie na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz środki pozyskane z zewnątrz. Dodatkowo, działania z zakresu przeciwdziałania przemocy będą realizowane w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

Podsumowanie

Osoby doświadczające przemocy domowej, które podejmują działania ukierunkowane na wyjście z problemu potrzebują zwykle szerokiego spektrum pomocy, m.in. wymagają pomocy psychologicznej, prawnej, materialnej, socjalnej, medycznej, a także wsparcia.

Żaden pojedynczy specjalista ani żadna pojedyncza instytucja nie są w stanie zapewnić podstawowych potrzeb rodziny, w której występuje przemoc. Aby pomoc dla takiej rodziny była w pełni skuteczna, konieczne jest kompleksowe podejście do sytuacji rodziny, skoordynowanie działań wszystkich służb i instytucji, co znacznie ułatwi przepływ informacji, umożliwi spojrzenie na problem z różnych perspektyw oraz zapobiegnie powielaniu działań przez różne służby.

Program został opracowany przez Przewodniczącego Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego

PRZEWODNICZĄCY RADY

Robert Duda